756/06

Den 22. januar 2007 blev i sag nr. 67. 878:

xxxxx xxxxxxxxxx xxxxxxxx
xx xxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har forsikring med invalidepensionsdækning i PFA Pension, klager over, at selskabet har anset hans erhvervsevne for nedsat med halvdelen, men ikke med 2/3, og i konsekvens heraf kun har bevilget halv invalidepension.

Det fremgår af sagen, at klageren har en forsikring, der giver ret til udbetaling af ydelser, hvis den generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3. Forsikringen giver ret til halve ydelser, hvis erhvervsevnen nedsættes med mindst halvdelen.

Det fremgår af sagen, at klageren er født i 1969, og at han har arbejdet som rejsemontør og skibsassistent. Den 29/11 2002 var klageren udsat for en ulykke på motorcykel, som medførte, at han fik amputeret højre ben under knæet og skadede højre arm.

Den 10/9 2003 søgte klageren om invalidepension. Selskabet anerkendte, at klagerens erhvervsevne er nedsat med halvdelen, men ikke med 2/3.

Sagen har været forelagt for Arbejdsskadestyrelsen med henblik på vurdering af méngraden. Den 22/9 2004 vurderede Arbejdsskadestyrelsen méngraden til 55 %. Ved udtalelse dateret 11/7 2005 forhøjede Arbejdsskadestyrelsen méngraden til 75 %. Klageren anmodede herefter det indklagede selskab om at revurdere sagen. Ved skrivelse af

20/9 2005 fastholdt selskabet, at klagerens erhvervsevne var nedsat med halvdelen, men ikke med 2/3.

Af erklæring dateret 4/3 2004 fra speciallæge i ortopædisk kirurgi A.M.N. fremgår:

"**AKTUELLE SYMPTOMER**:

Patienten har indskrænket bevægelighed samt fantomsmerter i højre ben. Kan ikke passe tidligere arbejde, da han bl.a. ikke kan ligge på knæ. Har nedsat bevægelighed samt kraft i højre hånd og kan ikke længere holde på værktøj, som f.eks. hammer eller tungere ting. Fryser ofte på højre hånd, specielt 4. og 5. finger uanset omgivelsernes temperatur. Klager desuden over smerter i begge skulderled samt smerter i venstre knæ, efter at han er blevet mobiliseret og dermed belaster venstre ben mere i forhold til højre. Desuden problemer med at holde huden tør og hel.

Har fortsat svært ved at ligge på siden.

…

SOCIALE FORHOLD:

Har folkeregisteradresse på Æ., men har arbejde i Thailand, hvor patienten har haft et udlejningsfirma for motorcykler. Kan ikke længere klare dette arbejde selv mht. reparation af motorcykler, hvorfor han har været nødt til at ansætte en mekaniker.

…

KONKLUSION:

Patienten har fortsat gener i form af fantomsmerter højre underben samt problemer med gang og knæliggende arbejde og recidiverende hudproblemer. Det kan forventes, at patienten kan mobiliseres bedre end aktuelt med øget belastning på venstre ben.

Ardannelse på højre arm og deformitet af underarm samt bevægeindskrænkning af albueled, håndled og diverse fingerled har været stationære gennem længere tid, og der forventes således heller ikke bedring her."

I generel helbredsattest dateret 6/10 2004 har klagerens læge foreslået, at klageren førtidspensioneres. Af helbredsattesten fremgår:

3. 67.878

"Følger efter amputation i hø. knæled.
Fraktura multiplex man.dxt.seq/følger efter knusningsbrud i det meste af hø. hånd.
Fraktura complicata antebrachi dxt./Følger efter kompliceret underarmsbrud på hø. side.
Følger efter bløddelsskade på hø. skulder.
Dolores gen sin.
Truende tryksår på hø. femurstump.
…
BM er uddannet og har arbejdet som maskinarbejder. Han er hø.håndet. Efter de mutiple knusningslæsioner af hø. hånd kan han ikke anvende værktøj som hammer og lign. da kun 1 og 2 fingre har fuld funktion. 4 og 5 fingre fryser lidt. De tre øvrige fingre giver ikke støtte pga. manglende bevægelse og kraft i dem.
BMs gang er betydeligt besværet da han jo må gå med stift knæ og fodled efter hø. sidig amputation. Ve. knæ er jævnligt overbelastet."

Af erklæring dateret 4/1 2006 fra psykolog E.J.M. fremgår:

"**Konklusion**

B. er langt henne i sin erkendelsesproces, selv om arbejdsprøvningen nok har slået hovedet på sømmet i belastningshenseende. Han er meget påvirket [af] sin nuværende situation: 'Når jeg nu selv ved, at jeg er pensionsmoden, og har gået i flere år og prøvet at komme til at fungere bedre uden held ... at jeg så ikke bare får min pension', men tilføjer, at 'jeg ved godt, at man ikke bare får det for småtterier, og det skal man bestemt heller ikke have ... men jeg kan jo ikke mere'.

Dette udsagn er meget karakteristisk for B., som trods sin unge alder er af den gamle skole i arbejdshenseende. Når man er på job, skal der bestilles noget - også i en arbejdsprøvning. Og et job ville han meget gerne have, hvis han havde kunnet. Han er i udpræget grad typen, der har sin stolthed intakt og bruger den som ressource - jævnfør reaktionen, da han vendte tilbage til Danmark og i modsætning til de fleste anvendte hele sin erstatning til selvforsørgelse for så først i det øjeblik, hvor der ikke var andre muligheder tilbage, at henvende sig til det offentlige.

Det er meget relevant at tænke i uddannelsesbaner, når der er tale om en ret ung mand med fysiske skader. Men det må desværre vurderes at være urealistisk, da B. trods intakt arbejdsvilje ikke har kræfter til andet end dagen og vejen, sådan som det også har vist sig i forløbet. Herforuden taler det imod uddannelse, at B. bogligt set begavelsesmæssigt ligger i den nedre halvdel af normalområdet, hvorfor han ville skulle bruge flere ressourcer end gennemsnittet. Desuden viser prøverne med al ønskelig tydelighed, at B. har massive koncentrationsproblemer ved såvel fokuseret opmærksomhed som delt opmærksomhed (dette er efter al sandsynlighed en følge af smerter og træthed). Queen Square testen viser dog (jf. ovenfor) som et lyspunkt, at B.'s (verbale) hukommelse er fuldstændig intakt. Det i denne henseende nok så afgørende er dog, at prøven tilbageviser, at der hos B. er tale om opgiven, demotivation eller bevidste eller ubevidste ønsker om at fremstå som ringere, end tilfældet er.

Det må således beklageligvis anbefales at opgive tanken om en videreuddannelse, og enhver anden eventuel beskæftigelse ville skulle tilpasses B.'s meget små kræfter med særdeles vidtgående skånehensyn, idet der ikke kan restere nogen tvivl om, såvel at B. gerne yder, alt hvad han kan, som at dette er meget, meget lidt."

Klageren har gennemgået arbejdsprøvningsforløb, og af afmeldingserklæring dateret 30/1 2006 fra RevaSyd fremgår:

"**Resumé**

Sagen drejer sig om den 36-årige B.-K.M. som var ude for en alvorlig MC ulykke i Thailand den 29.11.2002. B. har fået amputeret højre ben under knæet, der er ligeledes komplicerede brud på højre underarm og håndrodsknogle samt læsioner af skulderen. B. henvender sig i Æ. kommune oktober 2005 for afklaring af sin fremtidige økonomiske situation. Han har hidtil levet af en tilkendt erstatning og har ikke haft indtægt siden uheldet. B. ønsker førtidspension, hvilket støttes af egen læge i GHA af 6. oktober 2004.

RevaSyd forløbet har vist, at B.'s arbejdsevne er nedsat i en sådan grad, at en tilbagevenden til det ordinære eller støttede arbejdsmarked ikke vurderes at være realistisk.

Uddannelsesmæssigt vurderes der ligeledes ikke, at være realistiske muligheder, idet boglig indlæring aldrig har været nemt for B. Efter ulykken er hans koncentrationsevne stærkt reduceret og det, sammenkoblet med de fysiske gener og den hurtige udtrætning gør, at der ikke er udviklingsmuligheder i den retning.

Den fysiske arbejdsprøvning har vist, at B. har en meget høj arbejdsmoral og at han i forløbet har forholdt sig positiv og samarbejdsvillig i forhold til processen. At resultatet er endt med, at han kan arbejde i 8 timer om ugen og hertil er nødt til at have en fridag midt på ugen for at kunne få sit liv til at hænge sammen, har i høj grad chokeret ham. B. har i forløbet været ærlig og realistisk når han har hævdet, at han ikke følte, at han nogensinde igen ville kunne vende tilbage til arbejdsmarkedet. Her skal nævnes, at den psykologiske undersøgelse viser, at der ikke er nogen indikation for, at B. har forsøgt at gøre sig ringere end han faktisk er.
Sammenfattende er det min vurdering, at B. har kæmpet hårdt for at få en afklaring på sin situation, det har tæret på hans fysiske kræfter så han har brug for fred og ro til at bygge sig op igen, så han kan bruge de begrænsede kræfter han har, til at skabe sig en tålelig tilværelse med sin familie."

Om arbejdsprøvningen er i afmeldingserklæringen af 30/1 2006 anført:

"På baggrund af B.'s eget ønske, blev der etableret en arbejdspraktik i virksomheden S. for perioden 22.11.05 til den 27.01.06. Den ugentlige arbejdstid blev som udgangspunkt aftalt til 15 timer, fordelt på morgen og eftermiddag. Den daglige arbejdstid var 3 timer fordelt sådan, at han fra mandag til torsdag arbejdede fra kl. 13.00 - 16.00 og om fredagen fra kl. 8.30 - 11.30. Arbejdsfunktionerne blev aftalt til at omfatte alt forefaldende arbejde inden for sæbe og salt produktion. Der var tale om manuelle arbejdsfunktioner af stående, gående og siddende karakter.

Efter fire dage i praktik måtte B. sygemelde sig pga. mange smerter i benstumpen samt tryksår. Han havde haft smerter hele weekenden, men tog på arbejde mandag, men måtte gå hjem efter ca. 1 1/2 time. Han havde været til læge, som havde bedt ham om at blive hjemme i 3-4 dage. B. tog så på arbejde igen efter 3 dag. Det var nødvendigt at sætte arbejdstiden ned med 1 time om dagen pga. smerteniveauet og

det faktum at han er helt nedkørt når han tager fra arbejde. B. er glad for stedet og fortæller, at de er meget hensyntagende, men han og arbejdsstedet er meget overraskede over, hvor lidt han i virkeligheden kan.

…

Ved slutopfølgningen 14 dage senere er B. væsentligt mere udtrættet og fortæller, at han har svært ved at koncentrere sig, det hænger også sammen med, at han har svært ved at sove ordentligt om natten. Han har mange smerter og plejer så først at gå i seng når han ikke kan hænge sammen af træthed for at kunne få nogle sammenhængende timer. Hvis han bare går i seng, oplever han ikke at kunne falde i søvn pga. de murrende smerter. Arbejdstiden har ændret sig så han møder fra 13.00 til 15.00, da det giver ham mulighed for at sove så længe han kan og så at stå op og få kroppen i gang, det tager ca. 1 1/2 time inden den er 'varmet op'. Dagen før slutopfølgningen, som var aftalt til om formiddagen, var B. kommet i seng ved 3-tiden om natten og skulle så op igen kl. 7.30 for at kunne nå at være på arbejde kl. 10.00.

…

Kontaktpersonens vurdering er, at B. er meget effektiv i de få timer han er på virksomheden, men at han samtidig pga. sin høje arbejdsmoral slider sig selv. Kontaktpersonen har oplevet en betydelig udtrætning og tiltagende flere smerter igennem forløbet, ligesom mængden af arbejdsfunktioner gradvist er blev reduceret, for at ende med en enkelt som beskrevet ovenfor. Kontaktpersonens vurdering af B. er, at han er alt for plaget af følgerne af uheldet til at kunne være på arbejdsmarkedet som rentabel arbejdskraft, det gælder også det støttede arbejdsmarked. B. har absolut alle forudsætninger for at være på arbejdsmarkedet, han møder til tiden, er effektiv og har en høj arbejdsmoral, men helbredet er den helt stor forhindring for, at han kan genindtræde på arbejdsmarkedet."

Klageren har over for nævnet gjort gældende, at selskabet skal anerkende, at hans erhvervsevne er nedsat med 2/3. Klageren har i skrivelse af 1/6 2006 til nævnet anført:

"Det er med undren jeg læser PFA Pensions holdning til sagen.

7. 67.878

PFA mener nu efter arbejdsprøvningen med psykologisk undersøgelse at arbejdsprøvningen ikke er korrekt.

Jeg må påpege at det er RevaSyd der har udarbejdet en detaljeret rapport. Reva består af professionelle personer, der ikke beskæftiger sig med andet end at vurdere folks arbejdsevne.

Rapporten/arbejdsprøvningen er selvfølgelig korrekt udarbejdet med afprøvning af forskellige arbejdsopgaver af forskellig fysisk aktivitet.
Hovedparten af arbejdsprøvningen foregik i et kontor/lagerrum. Arbejdet jeg udførte adskiller sig ikke meget fra alm. kontorarbejde - d.v.s. mest siddende opgaver med et par små opgaver væk fra bordet i løbet af dagen.

PFA skriver jeg har haft et mindre selvstændigt motorcykeludlejningsfirma. Jeg har aldrig været selvstændig og dermed heller ikke haft motorcykeludlejningsfirma."

Klageren har i skrivelse af 28/6 2006 til nævnet anført:

"Jeg ved ikke om dette har nogen betydning for sagen, men da PFA har bragt det op, vil jeg lige korrigere evt. misforståelser ang. om jeg har været selvstændig med motorcykeludlejningsfirma ell. ej.
PFA henviser til speciallægeerklæring af A.M.N. Jeg har ikke kunnet finde erklæringen, men der står angiveligt at jeg skulle have haft udlejningsfirma. Det er en fejl !
Hvordan fejlen er opstået ved jeg ikke, men A.M.N. har sandsynligvis misforstået min forklaring om omstændighederne omkring ulykken (som skete på motorcykel).
Et andet eksempel på forkert lægenotat kan jeg læse på 1. side af lægejournalen 'kontinuation' fra sygehus F. hvorunder SOCIALT der står jeg bor på Æ., hvor jeg har hus og kæreste.
Jeg har hverken hus eller kæreste på Æ.
Jeg bor til leje hos min far på Æ.
Jeg kunne sikkert finde mange andre fortolkninger på omtalte i div. lægejournaler som der efterhånden er mange af. Det vil jeg undlade.

Ang. arbejdsprøvningen mener PFA stadig den ikke er godt nok udført. Jeg vil mene det statsgodkendte REVA, ved mere om arbejdsprøvning end PFA umiddelbart skriver de gør.
Desuden havde Æ. kommune en mand ude og godkende stedet / arbejdsprøvningen."

Klageren har oplyst, at kommunen endnu ikke har truffet afgørelse i sagen.

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 23/5 2006 til nævnet anført:

"Det er fortsat vores holdning, at der ikke bør gives forsikrede medhold i klagen.

Ved arbejdsprøvningen ses at de fysiske skånehensyn ikke har været hensigtsmæssige, idet arbejdsprøvningen har bestået af løft, pakkearbejde, havearbejde samt glatte gulve. Desuden også ensidigt gentaget arbejde som specielt har belastet skulderen, der blev læderet ved ulykken.

Disse arbejdsopgaver skal ses i relation til at B.M. beskrives som en person med høj arbejdsmoral, arbejdsom, præstationsorienteret og effektiv uden at holde ret mange pauser.

Vi mener derfor ikke, at man i arbejdsprøvningen har tilgodeset B.M.'s fysiske funktionsbegrænsninger.

Koncentrationsbesværet må ses som delvist belastningsrelateret og burde bedres ved nedsat fysisk belastning.

Ved den psykologiske undersøgelse vurderes at han ikke intellektuelt kan klare en boglig uddannelse."

Selskabet har i skrivelse af 14/8 2006 anført følgende:

"Hvad angår arbejdsprøvningen, er vi stadig af samme opfattelse som tidligere.

Her lægger vi speciel vægt på, at vi ikke mener, at arbejdsprøvningen har tilgodeset B.M.s fysiske funktionsbegrænsninger, idet de fysiske skånehensyn ikke har været hensigtsmæssige.

Arbejdsprøvningen har bestået af løft, pakkearbejde, havearbejde. Desuden ensidigt gentaget arbejde som har belastet skulderen, der blev læderet ved ulykken.

Vores lægekonsulent I.F. som er speciallæge i arbejds- og samfundsmedicin er enig i ovennævnte vurdering.

Vi henviser til vores brev fra den 23. maj 2006 (bilag ..).

PFA Pensions holdning

Vi må således fortsat fastholde vores tidligere holdning, at der efter vores opfattelse, ikke bør gives forsikrede medhold i klagen.

Den generelle erhvervsevne vurderes fortsat nedsat med over 50 procent, men ikke med to tredjedele eller derover.

Vi kan samtidig tilføje, at udgangspunktet for vores vurdering af erhvervsevnen er en helbredsmæssig vurdering. B.M.s intellektuelle niveau indgår som en mindre del i helhedsvurderingen."

Æ. Kommune har den 1/11 2006 fremsendt ressourceprofil til klageren. I denne hedder det bl.a.:

"Pågældende har altid haft tilknytning til arbejdsmarkedet indtil trafikulykke den 29.11.2002 i Thailand, hvor han pådrog sig flere svære skader i form af knusningslæsioner af højre underarm og hånd, leverlæsion, svær knusningslæsion af højre underben, som førte til amputation i knæledsniveau.

Arbejdsprøvningsforløb foretaget på S. i tiden 22.11.2005 til 27.1.2006.

Pågældende skulle lave alt forefaldende arbejde inden for sæbe og salt produktion. Der var tale om manuelle arbejdsfunktioner af stående, gående og siddende karakter. Arbejdstiden blev aftale til 15 timer ugl. Ultimo december 2005 ændres arbejdstiden til 8 timer ugl. og denne arbejdstid er det absolutte maksimum. Han er ikke sikker på, at han kan klare det i længere tid.

Socialmedicinsk vurdering.

Pågældende har arbejdet som rejsemontør og skibsassistent.

Følger efter et trafikuheld i november 2002 med leverlæsion, amputation af højre underben, svære kvæstelser af højre underarm og hånd samt skulder, varig funktionsnedsættelse. Revalideringsforløb på sæbefabrik i 2005 viste meget begrænset erhvervsevne, opereret 2 gange på højre ben i løbet af 2006 og der er efterfølgende indhentet neuropsykologisk undersøgelse ved H.N., OUH. Denne konkluderer, at undersøgelsen tyder på en ikke ubetydelig intellektuel svækkelse, som reducerer erhvervsevnen i en sådan grad, at hverken revalidering eller fleksjob er realistisk.

Ressourceprofil

Det vurderes, at pågældende ikke har mulighed for at komme tilbage til arbejdsmarkedet via revalidering eller fleksjob p.g.a. de helbredsmæssige forhold og den ikke ubetydelige intellektuelle svækkelse. Tilstanden er stationær.

…

Forvaltningen indstiller pågældende til førtidspension jf. lov om social pension § 16."

Selskabet har i skrivelse af 11/12 2006 til nævnet anført:

"Vi er opmærksomme på, at Æ. kommune har vurderet, at forsikrede ikke vil kunne gennemføre en uddannelse.

Men det er fortsat vores vurdering, at forsikrede med sin erhvervsevnemæssige erfaring vil kunne klare et lettere arbejde evt. på nedsat tid, der tager hensyn til de skåne-

behov, han har. Som tidligere nævnt støttes denne afgørelse af vores arbejdsmedicinske lægekonsulent."

Æ. Kommune har bevilget klageren førtidspension fra 1/1 2007.

Nævnet udtaler:
Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det på baggrund af de foreliggende helbredsoplysninger - navnlig speciallægeerklæringen af 4/1 2006 - sammenholdt med den foretagne arbejdsprøvning godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3. Nævnet finder derfor, at klageren har krav på fulde ydelser med virkning fra 1/2 2006, hvor arbejdsprøvningen blev afsluttet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, PFA Pension, skal anerkende, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3 fra 1/2 2006.

J. Hermann